

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Człuchów 2024

Zamawiający:

Gmina Miejska Człuchów
al. Wojska Polskiego 1
77-300 Człuchów

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny
Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Analityk

Spis treści

1. Metodologia	4
2. Delimitacja obszaru zdegradowanego	10
2.1 Sfera społeczna	11
2.2 Sfera gospodarcza	23
2.3 Sfera środowiskowa	24
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	28
2.5 Sfera techniczna	29
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	32
2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego.....	38
3. Obszar rewitalizacji	40
Załączniki	43
Spis tabel i rysunków	44

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2024 poz. 278) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

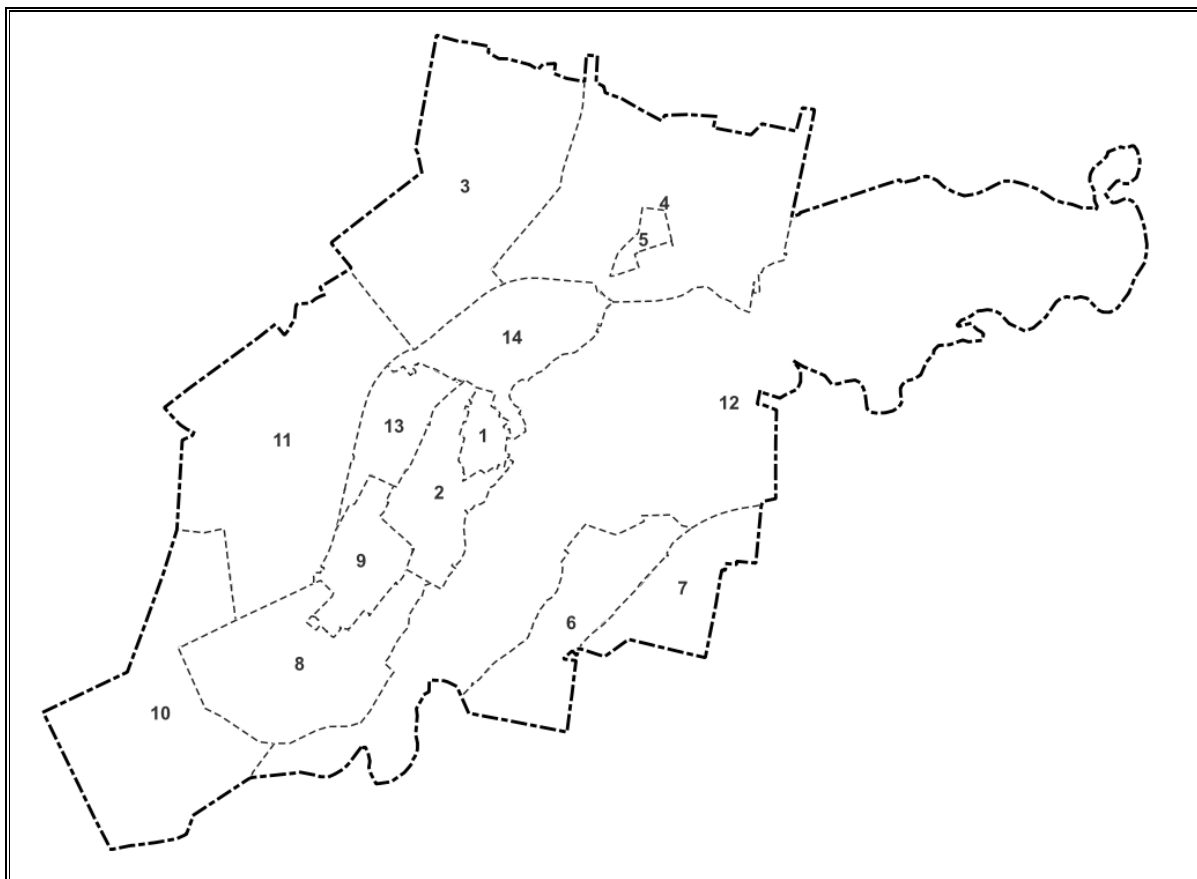
- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar miasta znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, miasto Człuchów podzielono na jednostki urbanistyczne, składające się z jednej lub kilku ulic.

Rysunek 1. Podział miasta Człuchów na jednostki urbanistyczne

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz ulic wchodzących w skład ustalonych jednostek urbanistycznych.

Tabela 1. Wykaz ulic wchodzących w skład jednostek urbanistycznych

Jednostka urbanistyczna	Ulice wchodzące w skład jednostki
1. Stare Miasto	Adama Mickiewicza; Długosza; Ignacego Krasickiego; Jakuba Wejhera; Królewska; Krótka; Krzyżowa; Plac Bohaterów (22%); Rynek; Stanisława Janta-Lipińskiego;

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Jednostka urbanistyczna	Ulice wchodzące w skład jednostki
	Zamkowa; Żółkiewskiego;
2. Śródmieście	Garbarska; Jacka i Agatki; Jana Nowaka-Jeziorańskiego; Łąkowa (21%); Osiedle Piastowskie; Osiedle Wazów; Plac Bohaterów (78%); Sobieskiego; Szczecińska (80%); Traugutta (75%);
3. Strefa Północna w rejonie ul. Koszalińskiej	Henryka Sienkiewicza (15%); Jerzego z Dąbrowy (76%); Koszalińska (54%); Malinowa; Porzeczkowa; Wiśniowa;
4. Osiedle Wschód	Aleja Wojska Polskiego (21%); Aleksandra Brzezińskiego; Bolesława Chrobrego (86%); Chojnicka; Fryderyka Chopina; Generała Bema; Henryka Sienkiewicza (85%); Hugo Kołłątaja; Ignacego Potockiego; Jagiellońska; Jana Skrzetuskiego; Jerzego z Dąbrowy (24%); Jeziorna; Juliana Ursyna Niemcewicza; Kazimierza Wielkiego; Ketlinga; Kmicica; Konstantego Kościńskiego; ks. Kordeckiego; Leśna; Mieszka I; Mikołaja Reja; mjr. Hubala; Podbipięty; Polna; Rzemieślnicza; Słoneczna; Stanisława Moniuszki; Stanisława Poniatowskiego; Stanisława Staszica; Stefana Czarnieckiego;

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej
Człuchów

Jednostka urbanistyczna	Ulice wchodzące w skład jednostki
	Władysława Broniewskiego; Władysława Łokietka; Wołodjowskiego; Zagłoby; Zielona;
5. Osiedle Młodych	Bolesława Chrobrego (14%); Osiedle Młodych;
6. Strefa przydworcowa	Dworcowa (64%); Felczaka; Grodzisko; Ignacego Kraszewskiego; Kosynierów; Plantowa; Słowackiego (56%); Zatorze;
7. Za torami	Przemysłowa; Słowackiego (44%); Towarowa;
8. Strefa przy ul. Kamiennej	Aleja Lawendowa; Kamienna (99,4%); Łąkowa (79%); Macieja Rataja; Michała Drzymały; Pszeniczna; Rzepakowa; Zbożowa;
9. Osiedle Witosa – Sikorskiego	Armii Krajowej; Jarosława Dąbrowskiego; Osiedle generała Władysława Sikorskiego; Osiedle Wincentego Witosa; Szczecińska (20%); Władysława Reymonta; Żytnia;
10. Motocross	Kamienna (0,6%);
11. Traugutta za obwodnicą	Aleja Wiosenna; Azaliowa; Bratkowa; Forsycjowa; Hortensjowa; Jaśminowa; Józefa Berenta; Kalinowa; Koszalińska (46%); Magnoliowa; Pigwowa; Sasankowa; Traugutta (24%);
12. Strefa Jezior Człuchowskich	Dworcowa (36%);

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Jednostka urbanistyczna	Ulice wchodzące w skład jednostki
	Janusza Kusocińskiego; Kościelna; Parkowa;
13. Strefa ul. Kościuszki	Raławicka; Średnia; Tadeusza Kościuszki (12%); Traugutta (1%);
14. Strefa ul. Batorego i al. Wojska Polskiego	Aleja Jana Pawła II; Aleja Wojska Polskiego (79%); Kasztanowa; Kaszubska; Kwiatowa; Ogrodowa; Plac Wolności; Różana; Stefana Batorego; Szkolna; Tadeusza Kościuszki (88%);

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Człuchowie

Dla wydzielonych jednostek urbanistycznych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Człuchowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie, jak i specjalnie w tym celu wygenerowane przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie, Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o., Starostwo Powiatowe w Człuchowie i Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze miasta Człuchów przeprowadzono w czterech sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W zakresie sfery środowiskowej ze względu na brak danych liczbowych dla poszczególnych jednostek nie uwzględniono jej we wskaźnikach. Informacje środowiskowe zostały przanalizowane dla obszaru i opisane w rozdziale 2.3 Sfera środowiskowa. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie wraz z przypisanymi wagami

Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna	
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób	3
Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	2
Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób	1
Liczba przestępstw na 1 000 osób	4
Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	5
Wielkość zaległości czynszowych do liczby budynków	5

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Nazwa wskaźnika	Waga
Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności	1
Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze	1
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	3
Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	1
Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	2
Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	1
Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu	2
Sfera gospodarcza	
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	3
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę	3
Sfera techniczna	
Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków	3
Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	3

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęte wagi wskaźników zostały określone z uwzględnieniem istotności poszczególnych problemów dla miasta Człuchów. Dzięki temu przyznane wagi odzwierciedlają rzeczywiste znaczenie każdego wskaźnika w kontekście ocenianego problemu, co pozwala na bardziej precyzyjne i wiarygodne wyniki analizy.

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek urbanistycznych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla miasta Człuchów – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki urbanistycznej jest gorsza od średniej wartości dla całego miasta.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki urbanistyczne spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki urbanistycznej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla miasta Człuchów),
- na terenie jednostki urbanistycznej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla miasta Człuchów),
- wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie (ogólna sytuacja na terenie jednostki gorsza od średniej dla miasta).

Wskaźnik syntetyczny obliczany jest następująco:

W pierwszej kolejności przeprowadzona jest standaryzacja każdego wskaźnika, według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = -\frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej jednostki urbanistycznej,

μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru miasta,

σ – odchylenie standardowe.

Następnie dla każdej jednostki urbanistycznej liczony jest wskaźnik syntetyczny tj. średnia ważona arytmetyczna ustandaryzowanych wskaźników, którym przyporządkowano poszczególne wagi, wg następującego wzoru:

$$\bar{s} = \frac{\sum_{i=1}^n z_i t_i}{\sum_{i=1}^n t_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki urbanistycznej,

t – waga wskaźnika,

n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całego miasta, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki urbanistyczne odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Dla poszczególnych jednostek urbanistycznych posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki w rozdziałach od 2.1. do 2.5. kolorem jasnopomarańczowym oznaczono te jednostki urbanistyczne, dla których wartość wskaźnika jest gorsza od średniej dla miasta Człuchów (występowanie stanu kryzysowego),

natomiast białym, dla których wartość wskaźnika jest lepsza od średniej dla miasta Człuchów (dobra sytuacja).

W poniższej tabeli przedstawiono główne parametry jednostek urbanistycznych, tj. powierzchnię oraz liczbę ludności, z wyliczeniem udziału w powierzchni i populacji miasta.

Tabela 3. Powierzchnia jednostek urbanistycznych wraz z liczbą ludności wg stanu z 2023 r.

Nazwa jednostki urbanistycznej	Powierzchnia jednostki urbanistycznej [ha]	% udziału powierzchni miasta	Liczba ludności jednostki urbanistycznej [osoba]	% udziału ludności miasta
Obszar miasta Człuchów - łącznie	1 278,47	100,00%	12 487	100,00%
Jednostka nr 1	9,93	0,78%	900	7,22%
Jednostka nr 2	35,86	2,80%	2 876	23,03%
Jednostka nr 3	128,78	10,07%	207	1,66%
Jednostka nr 4	137,37	10,74%	2 951	23,63%
Jednostka nr 5	5,54	0,43%	285	2,28%
Jednostka nr 6	55,32	4,33%	582	4,66%
Jednostka nr 7	38,96	3,05%	179	1,43%
Jednostka nr 8	75,65	5,92%	686	5,49%
Jednostka nr 9	27,23	2,13%	2 396	19,19%
Jednostka nr 10	108,02	8,45%	1	0,01%
Jednostka nr 11	142,17	11,12%	376	3,01%
Jednostka nr 12	439,37	34,37%	114	0,91%
Jednostka nr 13	25,94	2,03%	145	1,16%
Jednostka nr 14	48,33	3,78%	789	6,32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Człuchowie

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli największą powierzchnię posiada jednostka nr 12 – 34,37% powierzchni miasta, natomiast najmniejszą jednostka nr 5 – 0,43% powierzchni miasta. Pod względem liczebności populacji, w 2023 r. najwięcej mieszkańców zamieszkiwało jednostkę nr 2 – 23,03% mieszkańców miasta, natomiast najmniej jednostkę nr 10, którą w 2023 r. zamieszkiwało 0,01% mieszkańców miasta.

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej wykorzystano 8 następujących wskaźników.

Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej

Nazwa wskaźnika
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób
Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym
Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób

Nazwa wskaźnika
Liczba przestępstw na 1 000 osób
Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę
Wielkość zaległości czynszowych do liczby budynków (lokali czynszowych)
Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności
Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności
Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie bezrobotnych
Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych
Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych
Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu

Źródło: Opracowanie własne

Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób

Największą wartość wskaźnika liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób odnotowano w Jednostce nr 12 – 157,89, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 12, Jednostka nr 13 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 5. Wskaźnik: Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	338	27,07	—
Jednostka nr 1	900	61	67,78	2,9561
Jednostka nr 2	2 876	68	23,64	-0,2487
Jednostka nr 3	207	2	9,66	-1,2640
Jednostka nr 4	2 951	34	11,52	-1,1289
Jednostka nr 5	285	4	14,04	-0,9464
Jednostka nr 6	582	36	61,86	2,5261
Jednostka nr 7	179	6	33,52	0,4685
Jednostka nr 8	686	3	4,37	-1,6480
Jednostka nr 9	2 396	50	20,87	-0,4502
Jednostka nr 10	1	0	0,00	-1,9656
Jednostka nr 11	376	4	10,64	-1,1931
Jednostka nr 12	114	18	157,89	9,5000

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka nr 13	145	12	82,76	4,0440
Jednostka nr 14	789	40	50,70	1,7158

Źródło: Opracowanie własne

Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Największą wartość wskaźnika udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym odnotowano w Jednostce nr 12 – 9,84%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 2, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 9, Jednostka nr 12, Jednostka nr 13 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 6. Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	6 814	160	2,35%	—
Jednostka nr 1	483	17	3,52%	1,0932
Jednostka nr 2	1 493	37	2,48%	0,1215
Jednostka nr 3	117	2	1,71%	-0,5980
Jednostka nr 4	1 674	24	1,43%	-0,8596
Jednostka nr 5	137	3	2,19%	-0,1495
Jednostka nr 6	334	9	2,69%	0,3177
Jednostka nr 7	104	3	2,88%	0,4952
Jednostka nr 8	419	7	1,67%	-0,6353
Jednostka nr 9	1 230	30	2,44%	0,0841
Jednostka nr 10	1	0	0,00%	-2,1957
Jednostka nr 11	207	4	1,93%	-0,3924
Jednostka nr 12	61	6	9,84%	6,9981
Jednostka nr 13	89	3	3,37%	0,9530
Jednostka nr 14	465	15	3,23%	0,8222

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób

Największą wartość wskaźnika liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób odnotowano w Jednostce nr 12 – 175,44, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 1, Jednostce nr 3, Jednostce nr 5, Jednostce nr 7, Jednostce nr 10, Jednostce nr 11 oraz Jednostce nr 13 – 0,00.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 6, Jednostka nr 8, Jednostka nr 12 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 7. Wskaźnik: Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba popełnionych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	16	12,81	—
Jednostka nr 1	900	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 2	2 876	3	10,43	-0,0526
Jednostka nr 3	207	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 4	2 951	2	6,78	-0,1334
Jednostka nr 5	285	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 6	582	3	51,55	0,8560
Jednostka nr 7	179	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 8	686	1	14,58	0,0390
Jednostka nr 9	2 396	2	8,35	-0,0987
Jednostka nr 10	1	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 11	376	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 12	114	2	175,44	3,5938
Jednostka nr 13	145	0	0,00	-0,2832
Jednostka nr 14	789	3	38,02	0,5571

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przestępstw na 1 000 osób

Największą wartość wskaźnika liczba przestępstw na 1 000 osób odnotowano w Jednostce nr 12 – 114,04, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 3, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 11, Jednostka nr 12, Jednostka nr 13 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 8. Wskaźnik: Liczba przestępstw na 1 000 osób

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba popełnionych przestępstw	Liczba przestępstw na 1 000 osób	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	175	14,01	—
Jednostka nr 1	900	24	26,67	1,8349
Jednostka nr 2	2 876	29	10,08	-0,5696
Jednostka nr 3	207	10	48,31	4,9713
Jednostka nr 4	2 951	24	8,13	-0,8522
Jednostka nr 5	285	2	7,02	-1,0131
Jednostka nr 6	582	9	15,46	0,2102
Jednostka nr 7	179	5	27,93	2,0175
Jednostka nr 8	686	7	10,20	-0,5522
Jednostka nr 9	2 396	15	6,26	-1,1233
Jednostka nr 10	1	0	0,00	-2,0306
Jednostka nr 11	376	8	21,28	1,0537
Jednostka nr 12	114	13	114,04	14,4980
Jednostka nr 13	145	4	27,59	1,9682
Jednostka nr 14	789	25	31,69	2,5625

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę

Największą wartość wskaźnika wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę odnotowano w Jednostce nr 5 – 6 930,54 zł, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00 zł.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 4, Jednostka nr 5, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 8, Jednostka nr 9 i Jednostka nr 11. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 9. Wskaźnik: Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę

Nazwa jednostki urbanistycznej	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie łącznie [zł]	Liczba rodzin, która otrzymuje pomoc w formie zasiłków	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę [zł]	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	903 965,62	178	5 078,46	—
Jednostka nr 1	125 404,88	27	4 644,63	-1,2148
Jednostka nr 2	200 170,68	42	4 765,97	-0,8750

Nazwa jednostki urbanistycznej	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie łącznie [zł]	Liczba rodzin, która otrzymuje pomoc w formie zasiłków	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę [zł]	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka nr 3	1 722,00	1	1 722,00	-9,3986
Jednostka nr 4	95 959,98	18	5 331,11	0,7075
Jednostka nr 5	20 791,63	3	6 930,54	5,1861
Jednostka nr 6	99 956,00	15	6 663,73	4,4390
Jednostka nr 7	29 138,00	5	5 827,60	2,0977
Jednostka nr 8	16 346,00	3	5 448,67	1,0366
Jednostka nr 9	128 454,56	23	5 584,98	1,4183
Jednostka nr 10	0,00	0	0,00	-14,2204
Jednostka nr 11	11 682,00	2	5 841,00	2,1352
Jednostka nr 12	35 845,26	9	3 982,81	-3,0680
Jednostka nr 13	50 878,63	11	4 625,33	-1,2688
Jednostka nr 14	87 616,00	19	4 611,37	-1,3079

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość zaległości czynszowych do liczby budynków

Największą wartość wskaźnika wielkość zaległości czynszowych do liczby budynków odnotowano w Jednostce nr 7 – 17 051,00 zł, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 5, Jednostce nr 8, Jednostce nr 9, Jednostce nr 10, Jednostce nr 11 i Jednostce nr 13 – 0,00 zł.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 6, Jednostka nr 7 i Jednostka nr 12. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 10. Wskaźnik: Wielkość zaległości czynszowych do liczby mieszkalnych budynków czynszowych

Nazwa jednostki urbanistycznej	Wysokość zaległości czynszowych łącznie	Liczba mieszkalnych budynków czynszowych	Wielkość zaległości czynszowych do liczby mieszkalnych budynków czynszowych	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	129 352,68	19	6 808,04	—
Jednostka nr 1	1 835,77	1	1 835,77	-4,6680
Jednostka nr 2	12 712,00	4	3 178,00	-3,4079
Jednostka nr 3	1 377,00	1	1 377,00	-5,0987
Jednostka nr 4	435,00	1	435,00	-5,9831
Jednostka nr 5	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 6	56 978,31	5	11 395,66	4,3069

Nazwa jednostki urbanistycznej	Wysokość zaległości czynszowych łącznie	Liczba mieszkalnych budynków czynszowych	Wielkość zaległości czynszowych do liczby mieszkalnych budynków czynszowych	
	2023		2023	2023
Jednostka nr 7	34 102,00	2	17 051,00	9,6162
Jednostka nr 8	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 9	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 10	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 11	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 12	21 243,79	2	10 621,90	3,5805
Jednostka nr 13	0,00	0	0,00	-6,3914
Jednostka nr 14	668,81	3	222,94	-6,1821

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności

Największą wartość wskaźnika odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności odnotowano w Jednostce nr 7 – 20,10%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00 zł.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 2, Jednostka nr 5 i Jednostka nr 9. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 11. Wskaźnik: Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba ludności w wieku powyżej 70 roku życia	Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	1 815	14,54%	—
Jednostka nr 1	900	173	19,22%	0,9343
Jednostka nr 2	2 876	578	20,10%	1,1100
Jednostka nr 3	207	13	6,28%	-1,6490
Jednostka nr 4	2 951	353	11,96%	-0,5151
Jednostka nr 5	285	43	15,09%	0,1098
Jednostka nr 6	582	61	10,48%	-0,8105
Jednostka nr 7	179	19	10,61%	-0,7846
Jednostka nr 8	686	54	7,87%	-1,3316
Jednostka nr 9	2 396	361	15,07%	0,1058
Jednostka nr 10	1	0	0,00%	-2,9027
Jednostka nr 11	376	33	8,78%	-1,1499

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba ludności w wieku powyżej 70 roku życia	Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Jednostka nr 12	114	10	8,77%	-1,1519
Jednostka nr 13	145	15	10,34%	-0,8385
Jednostka nr 14	789	102	12,93%	-0,3214

Źródło: Opracowanie własne

Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze

Największą wartość wskaźnika liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze odnotowano w Jednostce nr 14 – 13, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 5, Jednostce nr 10 i Jednostce nr 11 – 0.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 3, Jednostka nr 5, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 8, Jednostka nr 10, Jednostka nr 11, Jednostka nr 12 i Jednostka nr 13. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla miasta.

Tabela 12. Wskaźnik: Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze	
	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów - średnia	3,29	—
Jednostka nr 1	3	0,0754
Jednostka nr 2	11	-2,0058
Jednostka nr 3	2	0,3356
Jednostka nr 4	4	-0,1847
Jednostka nr 5	0	0,8559
Jednostka nr 6	2	0,3356
Jednostka nr 7	1	0,5958
Jednostka nr 8	1	0,5958
Jednostka nr 9	5	-0,4449
Jednostka nr 10	0	0,8559
Jednostka nr 11	0	0,8559
Jednostka nr 12	2	0,3356
Jednostka nr 13	2	0,3356
Jednostka nr 14	13	-2,5261

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Największą wartość wskaźnika odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności odnotowano w Jednostce nr 5 – 40,00%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 2, Jednostka nr 5 i Jednostka nr 9. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 13. Wskaźnik: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	3 679	29,46%	—
Jednostka nr 1	900	285	31,67%	0,6864
Jednostka nr 2	2 876	984	34,21%	1,4752
Jednostka nr 3	207	31	14,98%	-4,4970
Jednostka nr 4	2 951	779	26,40%	-0,9503
Jednostka nr 5	285	114	40,00%	3,2734
Jednostka nr 6	582	141	24,23%	-1,6243
Jednostka nr 7	179	46	25,70%	-1,1677
Jednostka nr 8	686	136	19,83%	-2,9908
Jednostka nr 9	2 396	835	34,85%	1,6740
Jednostka nr 10	1	0	0,00%	-9,1493
Jednostka nr 11	376	66	17,55%	-3,6989
Jednostka nr 12	114	21	18,42%	-3,4287
Jednostka nr 13	145	40	27,59%	-0,5808
Jednostka nr 14	789	201	25,48%	-1,2361

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Największą wartość wskaźnika odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w Jednostce nr 12 – 100,00%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 i Jednostce nr 11 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 3, Jednostka nr 4, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 8, Jednostka nr 12 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 14. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	160	76	47,50%	—
Jednostka nr 1	17	10	58,82%	0,3943
Jednostka nr 2	37	17	45,95%	-0,0540
Jednostka nr 3	2	2	100,00%	1,8287
Jednostka nr 4	24	12	50,00%	0,0871
Jednostka nr 5	3	1	33,33%	-0,4936
Jednostka nr 6	9	5	55,56%	0,2807
Jednostka nr 7	3	2	66,67%	0,6677
Jednostka nr 8	7	4	57,14%	0,3358
Jednostka nr 9	30	8	26,67%	-0,7256
Jednostka nr 10	0	0	0,00%	-1,6545
Jednostka nr 11	4	0	0,00%	-1,6545
Jednostka nr 12	6	6	100,00%	1,8287
Jednostka nr 13	3	1	33,33%	-0,4936
Jednostka nr 14	15	8	53,33%	0,2031

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Największą wartość wskaźnika odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w Jednostce nr 8 – 128,57%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 3, Jednostka nr 4, Jednostka nr 6, Jednostka nr 7, Jednostka nr 8 i Jednostka nr 13. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 15. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia	Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	160	98	61,25%	—
Jednostka nr 1	17	8	47,06%	-0,8890
Jednostka nr 2	37	18	48,65%	-0,7894
Jednostka nr 3	2	2	100,00%	2,4276
Jednostka nr 4	24	19	79,17%	1,1227
Jednostka nr 5	3	1	33,33%	-1,7492
Jednostka nr 6	9	6	66,67%	0,3396
Jednostka nr 7	3	2	66,67%	0,3396
Jednostka nr 8	7	9	128,57%	4,2175
Jednostka nr 9	30	17	56,67%	-0,2869
Jednostka nr 10	0	0	0,00%	-3,8372
Jednostka nr 11	4	1	25,00%	-2,2710
Jednostka nr 12	6	3	50,00%	-0,7048
Jednostka nr 13	3	3	100,00%	2,4276
Jednostka nr 14	15	9	60,00%	-0,0783

Źródło: Opracowanie własne

Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Największą wartość wskaźnika odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w Jednostce nr 3 i Jednostce nr 4 – 50,00%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 5, Jednostce nr 6, Jednostce nr 7, Jednostce nr 10, Jednostce nr 12 i Jednostce nr 13 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 2, Jednostka nr 3, Jednostka nr 4, Jednostka nr 8 i Jednostka nr 9. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 16. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	160	43	26,88%	—
Jednostka nr 1	17	3	17,65%	-0,4834
Jednostka nr 2	37	10	27,03%	0,0079
Jednostka nr 3	2	1	50,00%	1,2110
Jednostka nr 4	24	12	50,00%	1,2110
Jednostka nr 5	3	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 6	9	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 7	3	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 8	7	3	42,86%	0,8370
Jednostka nr 9	30	11	36,67%	0,5128
Jednostka nr 10	0	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 11	4	1	25,00%	-0,0985
Jednostka nr 12	6	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 13	3	0	0,00%	-1,4079
Jednostka nr 14	15	2	13,33%	-0,7097

Źródło: Opracowanie własne

Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu

Największą wartość wskaźnika przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu odnotowano w Jednostce nr 4 – 56,50 m², natomiast najmniejszą w Jednostce nr 11 – 33,33 m².

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 2, Jednostka nr 7, Jednostka nr 9, Jednostka nr 11 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla miasta.

Z analizy wyłączono Jednostkę nr 5, Jednostkę nr 8, Jednostkę nr 9, Jednostkę nr 10, Jednostkę nr 11 i Jednostkę nr 13 z powodu braku lokali mieszkalnych na ich terenie.

Tabela 17. Wskaźnik: Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu

Nazwa jednostki urbanistycznej	Powierzchnia wszystkich lokali mieszkalnych [m ²]	Liczba wszystkich lokali mieszkalnych [m ²]	Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu [m ²]	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	5 866,81	139,1	42,21	—
Jednostka nr 1	244,72	7	34,96	1,8664
Jednostka nr 2	753	18	41,83	0,0978
Jednostka nr 3	217	4	54,25	-3,0995
Jednostka nr 4	113	2	56,5	-3,6787
Jednostka nr 5	—	—	—	—
Jednostka nr 6	2 101,3	46	45,68	-0,8933
Jednostka nr 7	789	22	35,86	1,6347
Jednostka nr 8	—	—	—	—
Jednostka nr 9	110	3	36,67	1,4262
Jednostka nr 10	—	—	—	—
Jednostka nr 11	100	3	33,33	2,2860
Jednostka nr 12	837,3	18	46,52	-1,1095
Jednostka nr 13	—	—	—	—
Jednostka nr 14	601,49	16	37,59	1,1893

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej wykorzystano 1 następujący wskaźnik.

Tabela 18. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej

Nazwa wskaźnika
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Źródło: Opracowanie własne

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Największą wartość wskaźnika liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób odnotowano w Jednostce nr 7 – 20,10%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 10 – 0,00 zł.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 2, Jednostka nr 4, Jednostka nr 5, Jednostka nr 8, Jednostka nr 9 i Jednostka nr 10. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla miasta.

Tabela 19. Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	947	7,58	—
Jednostka nr 1	900	179	19,89	-7,2677
Jednostka nr 2	2 876	184	6,40	0,6967
Jednostka nr 3	207	28	13,53	-3,5128
Jednostka nr 4	2 951	197	6,68	0,5313
Jednostka nr 5	285	10	3,51	2,4029
Jednostka nr 6	582	49	8,42	-0,4959
Jednostka nr 7	179	19	10,61	-1,7889
Jednostka nr 8	686	32	4,66	1,7239
Jednostka nr 9	2 396	79	3,30	2,5269
Jednostka nr 10	1	0	0,00	4,4751
Jednostka nr 11	376	38	10,11	-1,4937
Jednostka nr 12	114	11	9,65	-1,2221
Jednostka nr 13	145	21	14,48	-4,0737
Jednostka nr 14	789	100	12,67	-3,0051

Źródło: Opracowanie własne

2.3 Sfera środowiskowa

W strefie środowiskowej nie przeprowadzono analizy wskaźnika ilościowego, ponieważ brak jest dostępnych danych liczbowych dla wybranych jednostek, które pozwalałyby na rzetelną ocenę tego aspektu. W szczególności, w przypadku danych o bioróżnorodności, jakości powietrza, zasobach wodnych czy emisji gazów cieplarnianych, dostępność wiarygodnych i szczegółowych danych na poziomie lokalnym lub regionalnym jest ograniczona lub niepełna. Ponadto, w przypadku wielu wskaźników, brak jest zaktualizowanych badań, które umożliwiłyby przeprowadzenie kompleksowej analizy na terenie jednostek. W związku z tym, nie było możliwe wykonanie analizy tego wskaźnika w sposób umożliwiający dokładną ocenę wpływu na środowisko poszczególnych jednostek. Niemniej w celu zapewnienia jak największej wiarygodności i kompletności wyników poniżej przeanalizowano jakość powietrza na obszarze całej gminy.

Województwo pomorskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza: Zgodnie z przyjętym podziałem, miasto Człuchów należy do strefy pomorskiej.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony,

zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon troposferyczny (O_3),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy — oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

— **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego — oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie — z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków — w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

— **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,

— **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II — poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy pomorskiej.

Tabela 20. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy pomorskiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy						Kryterium - poziom celu długoterminowego	
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃		
Faza I	Faza II															
Strefa pomorska	PL2202	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za rok 2023

Tabela 21. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w strefie pomorskiej, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia

Zanieczyszczenie	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia [osoba]	Główna przyczyna przekroczenia
BaP	Poziom docelowy	Śr. roczna	49.9	107 005	Oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków
Ozon	Poziom celu długoterminowego	Śr. 8-godz.	17 434,1	1 580 932	Warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za rok 2023

W ocenie jakości powietrza za 2023 na terenie miasta Człuchów, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w odniesieniu do poziomu docelowego stwierdzono przekroczenie dla stężenia benzo(a)pirenu w pyłe oznaczonym PM10, a w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie dla ozonu.

Na terenie miasta występują następujące zlewnie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), dla których określono ocenę stanu na podstawie oceny stanu przez GIOŚ w latach 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.):

- RW200010292659 Kamionka
  - Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny
  - Stan ogólny: zły stan wód
- RW200020292175 Brda od jez. Szczytno do jez. Końskiego
  - Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny
  - Stan chemiczny: dobry
  - Stan ogólny: zły stan wód
- LW10552 Rychnowskie
  - Stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny
  - Stan chemiczny: poniżej dobrego
  - Stan ogólny: zły stan wód
- LW10555 Urzędowe
  - Stan/potencjał ekologiczny: zły potencjał ekologiczny
  - Stan chemiczny: dobry
  - Stan ogólny: zły stan wód
- RW60000918864699 Chrzastowa
  - Stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny
  - Stan chemiczny: poniżej dobrego
  - Stan ogólny: zły stan wód

W związku z powyższym zlewnie JCWP charakteryzują się złym stanem wód.

Do Jednolitych Wód Podziemnych znajdujących się na terenie miasta należą: JCWPd 36, 27, 26. Według oceny stanu z roku 2019 zgodnie z Rozporządzeniem MG MiZŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) wszystkie z nich mają dobry stan chemiczny oraz ilościowy, a co za tym idzie ogólny stan JCWPd jest również dobry.

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 1 następujący wskaźnik.

Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Nazwa wskaźnika
Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę

Źródło: Opracowanie własne

Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę

Największą wartość wskaźnika wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę odnotowano w Jednostce nr 10 – 6 229 325,00 zł, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 4 – 2 110,92 zł.

W przypadku niniejszego wskaźnika żadna z jednostek urbanistycznych nie charakteryzuje się negatywną sytuacją.

Tabela 23. Wskaźnik: Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców ogółem	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę	
	2023		2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	12 487	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych (PIT): 5 973 145,00 zł; Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych (CIT): 256 180,00 zł;	498,86	—
Jednostka nr 1	900		6 921,47	-0,0120
Jednostka nr 2	2 876		2 165,97	-0,0031
Jednostka nr 3	207		30 093,36	-0,0555
Jednostka nr 4	2 951		2 110,92	-0,0030
Jednostka nr 5	285		21 857,28	-0,0401
Jednostka nr 6	582		10 703,31	-0,0191
Jednostka nr 7	179		34 800,70	-0,0643
Jednostka nr 8	686		9 080,65	-0,0161
Jednostka nr 9	2 396		2 599,89	-0,0039
Jednostka nr 10	1		6 229 325,00	-11,6822
Jednostka nr 11	376		16 567,35	-0,0301
Jednostka nr 12	114		54 643,20	-0,1015
Jednostka nr 13	145		42 960,86	-0,0796
Jednostka nr 14	789	7 895,22	-0,0139	

Źródło: Opracowanie własne

2.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej wykorzystano 2 następujące wskaźniki.

Tabela 24. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej

Nazwa wskaźnika
Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków

Nazwa wskaźnika
Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne

Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków

Największą wartość wskaźnika udziału budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków odnotowano w Jednostce nr 1, Jednostce nr 2, Jednostce nr 3, Jednostce nr 4, Jednostce nr 6 i Jednostce nr 14 – 100,00%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 7 i Jednostce nr 12 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 1, Jednostka nr 2, Jednostka nr 3, Jednostka nr 4, Jednostka nr 6 i Jednostka nr 14. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Z analizy wyłączono Jednostkę nr 5, Jednostkę nr 8, Jednostkę nr 9, Jednostkę nr 10, Jednostkę nr 11 i Jednostkę nr 13 z powodu braku komunalnych budynków mieszkalnych na ich terenie.

Tabela 25. Wskaźnik: Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba komunalnych budynków mieszkalnych	Liczba wszystkich komunalnych budynków wybudowanych przed 1970 r.	Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	19	17	89,47%	—
Jednostka nr 1	1	1	100,00%	1,4591
Jednostka nr 2	4	4	100,00%	1,4591
Jednostka nr 3	1	1	100,00%	1,4591
Jednostka nr 4	1	1	100,00%	1,4591
Jednostka nr 5	0	0	—	—
Jednostka nr 6	5	5	100,00%	1,4591
Jednostka nr 7	2	1	50,00%	-5,4691
Jednostka nr 8	0	0	—	—
Jednostka nr 9	0	0	—	—
Jednostka nr 10	0	0	—	—
Jednostka nr 11	0	0	—	—
Jednostka nr 12	2	1	50,00%	-5,4691
Jednostka nr 13	0	0	—	—
Jednostka nr 14	3	3	100,00%	1,4591

Źródło: Opracowanie własne

Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Największą wartość wskaźnika udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych odnotowano w Jednostce nr 6 – 80,00%, natomiast najmniejszą w Jednostce nr 1, Jednostce nr 3, Jednostce nr 4 i Jednostce nr 12 – 0,00%.

Do jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Jednostka nr 2, Jednostka nr 6 i Jednostka nr 7. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla miasta.

Tabela 26. Wskaźnik: Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba komunalnych budynków mieszkalnych	Liczba zabytkowych komunalnych budynków mieszkalnych	Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	
	2023	2023	2023	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
Miasto Człuchów	19	9	47,37%	—
Jednostka nr 1	1	0	0,00%	-4,3506
Jednostka nr 2	4	3	75,00%	2,5376
Jednostka nr 3	1	0	0,00%	-4,3506
Jednostka nr 4	1	0	0,00%	-4,3506
Jednostka nr 5	0	0	---	
Jednostka nr 6	5	4	80,00%	2,9968
Jednostka nr 7	2	1	50,00%	0,2415
Jednostka nr 8	0	0	---	
Jednostka nr 9	0	0	---	
Jednostka nr 10	0	0	---	
Jednostka nr 11	0	0	---	
Jednostka nr 12	2	0	0,00%	-4,3506
Jednostka nr 13	0	0	---	
Jednostka nr 14	3	1	33,33%	-1,2895

Źródło: Opracowanie własne

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek urbanistycznych wraz ze wskaźnikami. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki urbanistyczne spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki urbanistycznej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla miasta Człuchów),
- na terenie jednostki urbanistycznej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, który wskazuje na występowanie zjawiska kryzysowego (wartość gorsza niż średnia dla miasta Człuchów),
- wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie (ogólna sytuacja na terenie jednostki gorsza od średniej dla miasta).

Jednostki urbanistyczne, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla miasta Człuchów, oznaczono kolorem jasnopomarańczowym. Kolorem białym oznaczono natomiast jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla miasta.

Tabela 27. Zbiorcze zestawienie jednostek urbanistycznych i występowania w nich stanu kryzysowego

Sfera	Społeczna				
Wskaźnik	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób	Liczba przestępstw na 1 000 osób	Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę
Jednostka nr 1	67,78	3,52%	0,00	26,67	4 644,63
Jednostka nr 2	23,64	2,48%	10,43	10,08	4 765,97
Jednostka nr 3	9,66	1,71%	0,00	48,31	1 722,00
Jednostka nr 4	11,52	1,43%	6,78	8,13	5 331,11
Jednostka nr 5	14,04	2,19%	0,00	7,02	6 930,54
Jednostka nr 6	61,86	2,69%	51,55	15,46	6 663,73
Jednostka nr 7	33,52	2,88%	0,00	27,93	5 827,60
Jednostka nr 8	4,37	1,67%	14,58	10,20	5 448,67
Jednostka nr 9	20,87	2,44%	8,35	6,26	5 584,98
Jednostka nr 10	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00
Jednostka nr 11	10,64	1,93%	0,00	21,28	5 841,00
Jednostka nr 12	157,89	9,84%	175,44	114,04	3 982,81
Jednostka nr 13	82,76	3,37%	0,00	27,59	4 625,33
Jednostka nr 14	50,70	3,23%	38,02	31,69	4 611,37

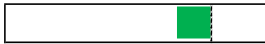

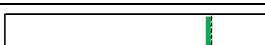
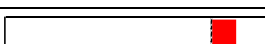
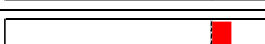
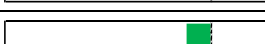
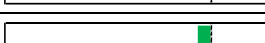

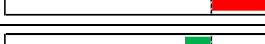
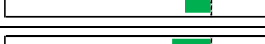
Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Sfera	Społeczna			Gospodarcza		
	Wskaźnik	Wielkość zaległości czynszowych do liczby budynków	Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności	Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności
Jednostka nr 1	1 835,77	19,22%	3	19,89	31,67%	58,82%
Jednostka nr 2	2 429,00	20,10%	11	6,40	34,21%	45,95%
Jednostka nr 3	1 377,00	6,28%	2	13,53	14,98%	100,00%
Jednostka nr 4	435,00	11,96%	4	6,68	26,40%	50,00%
Jednostka nr 5	0,00	15,09%	0	3,51	40,00%	33,33%
Jednostka nr 6	11 395,66	10,48%	2	8,42	24,23%	55,56%
Jednostka nr 7	17 051,00	10,61%	1	10,61	25,70%	66,67%
Jednostka nr 8	0,00	7,87%	1	4,66	19,83%	57,14%
Jednostka nr 9	0,00	15,07%	5	3,30	34,85%	26,67%
Jednostka nr 10	0,00	0,00%	0	0,00	0,00%	0,00%
Jednostka nr 11	0,00	8,78%	0	10,11	17,55%	0,00%
Jednostka nr 12	10 621,90	8,77%	2	9,65	18,42%	100,00%
Jednostka nr 13	0,00	10,34%	2	14,48	27,59%	33,33%
Jednostka nr 14	222,94	12,93%	13	12,67	25,48%	53,33%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Sfera	Gospodarcza			Przestrzenna		
	Wskaźnik	Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę	Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków	Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu
Jednostka nr 1	47,06%	17,65%	6 921,47	100,00%	34,96	0,00%
Jednostka nr 2	48,65%	27,03%	2 165,97	100,00%	41,83	75,00%
Jednostka nr 3	100,00%	50,00%	30 093,36	100,00%	54,25	0,00%
Jednostka nr 4	79,17%	50,00%	2 110,92	100,00%	56,5	0,00%
Jednostka nr 5	33,33%	0,00%	21 857,28	—	—	---
Jednostka nr 6	66,67%	0,00%	10 703,31	100,00%	45,68	80,00%
Jednostka nr 7	66,67%	0,00%	34 800,70	50,00%	35,86	50,00%
Jednostka nr 8	128,57%	42,86%	9 080,65	—	—	---
Jednostka nr 9	56,67%	36,67%	2 599,89	—	36,67	---
Jednostka nr 10	0,00%	0,00%	6 229 325,00	—	—	---
Jednostka nr 11	25,00%	25,00%	16 567,35	—	33,33	---
Jednostka nr 12	50,00%	0,00%	54 643,20	50,00%	46,52	0,00%
Jednostka nr 13	100,00%	0,00%	42 960,86	—	—	---
Jednostka nr 14	60,00%	13,33%	7 895,22	100,00%	37,59	33,33%

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejskiej Człuchów

Wyszczególnienie	Liczba wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Liczba wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Wskaźnik syntetyczny		Czy wskaźnik syntetyczny dla jednostki przyjmuje wartości dodatnie (ogólna sytuacja na terenie jednostki gorsza od średniej dla miasta)?	Czy jednostka urbanistyczna została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
Jednostka nr 1	5	4	-0,1830		NIE	NIE
Jednostka nr 2	2	5	-0,0116		NIE	NIE
Jednostka nr 3	2	4	-0,5017		NIE	NIE
Jednostka nr 4	1	5	-0,3144		NIE	NIE
Jednostka nr 5	3	2	-0,0150		NIE	NIE
Jednostka nr 6	7	4	0,2981		TAK	TAK
Jednostka nr 7	6	4	0,1676		TAK	TAK
Jednostka nr 8	3	4	-0,1112		NIE	NIE
Jednostka nr 9	3	3	-0,0413		NIE	NIE
Jednostka nr 10	1	1	-1,2184		NIE	NIE
Jednostka nr 11	3	0	-0,2866		NIE	NIE
Jednostka nr 12	6	1	0,4261		TAK	TAK
Jednostka nr 13	4	1	-0,1323		NIE	NIE
Jednostka nr 14	4	3	-0,1898		NIE	NIE

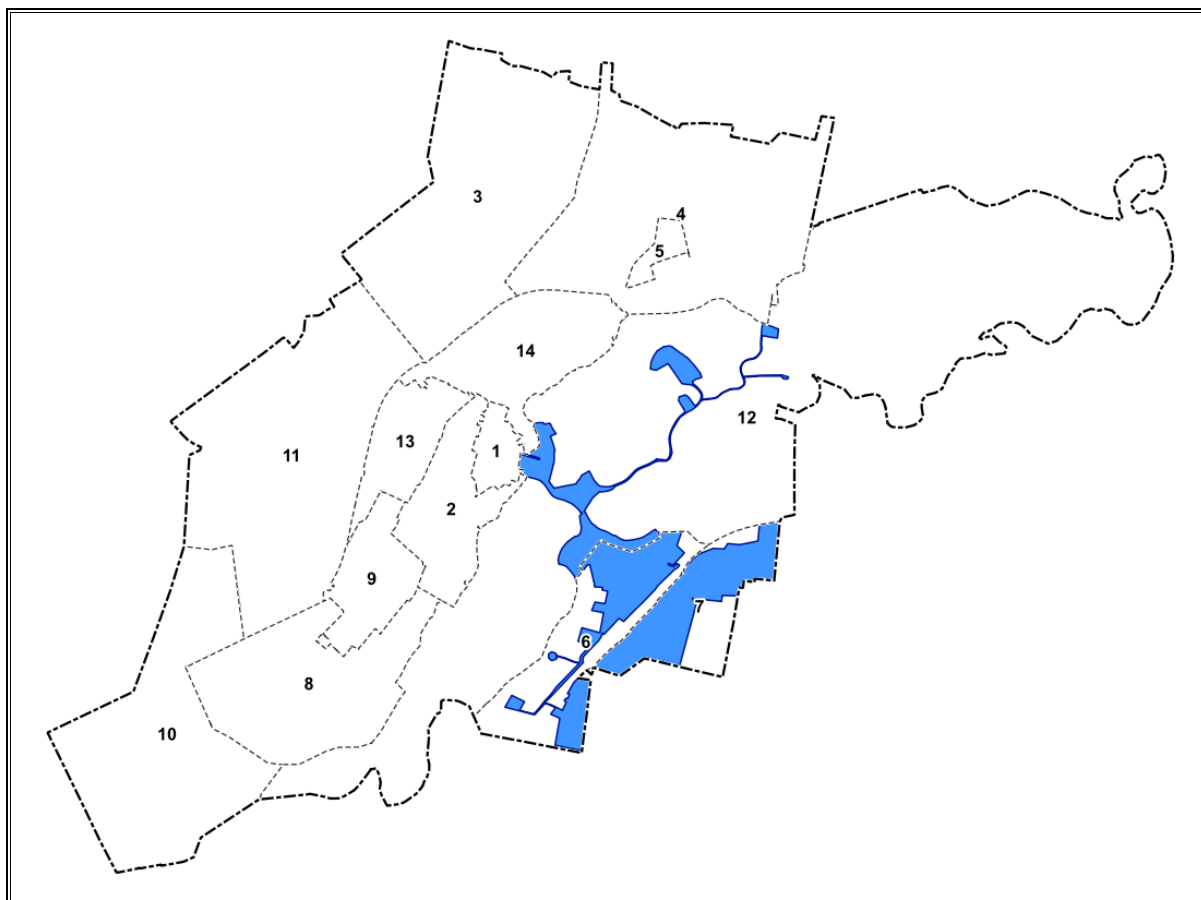
Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi na terenie miasta Człuchów są jednostki: Jednostka nr 6, Jednostka nr 7 i Jednostka nr 12. Przy wyznaczaniu dokładnych granic obszaru zdegradowanego wyłączono z terenu jednostki obszary niezamieszkałe tj. przede wszystkim tereny leśne i rolne. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni miasta Człuchów wynosi 5,38%, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności miasta wynosi 7,00%. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru zdegradowanego na tle całego miasta.

Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle miasta Człuchów

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w łącznej powierzchni miasta [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie ludności miasta [%]
Jednostka nr 6	23,37	1,83%	582	4,66%
Jednostka nr 7	27,19	2,13%	179	1,43%
Jednostka nr 12	18,27	1,43%	114	0,91%
Razem	68,83	5,38%	875	7,00%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta Człuchów

Źródło: Opracowanie własne

2.7 Potencjał i bariery obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji na terenie miasta Człuchów w podziale na sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną ze wskazaniem obszarów (jednostek urbanistycznych), których dotyczy dany potencjał lub bariera. Potencjały i bariery w wielu kwestiach występują w kilku sferach ze względu na to, że jednocześnie wywierają wpływ na więcej niż jedną sferę.

Tabela 29. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie miasta Człuchów

Sfera	Potencjał	Bariery
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne, • miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty sportowo-rekreacyjnej, • położenie na szlaku dróg krajowych, które zapewniają dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi. 	<ul style="list-style-type: none"> • niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych, • bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, przestępczością i problemami społecznymi, • międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi, • przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej

Sfera	Potencjał	Barier
		<p>w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych, • ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji, • niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich, • braki w infrastrukturze społecznej przeznaczonej na działania aktywizujące lokalną społeczność, • braki w infrastrukturze społecznej, w której świadczone są usługi publiczne i kulturalne.
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodne połączenia z innymi ośrodkami miejskimi, 	<ul style="list-style-type: none"> • bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi, • przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia, • niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ludności ogółem, co tworzy problem zapewnienia w przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich.
Przestrzenno - funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> • wysoki dochód miasta z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę, 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji.
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalnej, • zabytki przedstawiające historię obszaru miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie miasta w złym stanie technicznym.

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że część potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna i techniczna są ze sobą ściśle powiązane. Działania mające na celu poprawę sfery społecznej na terenie miasta, w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów budżetowych, a tym samym do zwiększenia możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej czy przestrzenno-funkcjonalnej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie

podnoszą zainteresowanie funkcją mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary tematyczne są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, brak miejsc pracy i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych zjawisk w konsekwencji wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej miasta Człuchów. To z kolei może powodować spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych. Równie ważne znaczenie mają problemy w sferze technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej. Złej jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa. Niniejsze uwarunkowania negatywnie oddziałują na sytuację finansową mieszkańców oraz miasta Człuchów.

3. Obszar rewitalizacji

W związku z sytuacją, iż wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta Człuchów spełnia wymagania obszaru rewitalizacji z art. 10 pkt 2. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278). tj. obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta, został on w całości wyznaczony jako obszar rewitalizacji.

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie Jednostki nr 6, Jednostki nr 7 i Jednostki nr 12, które na tle pozostałych obszarów wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów oraz ich pogłębiania się w czasie. W związku iż wyznaczony obszar rewitalizacji nie stanowi jednego obszaru został on podzielony na trzy podobszary, które stanowią powyższe jednostki urbanistyczne tj. podobszar Jednostka nr 6, podobszar Jednostka nr 7 oraz podobszar Jednostka nr 12. Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczony jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki,

dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta Człuchów.

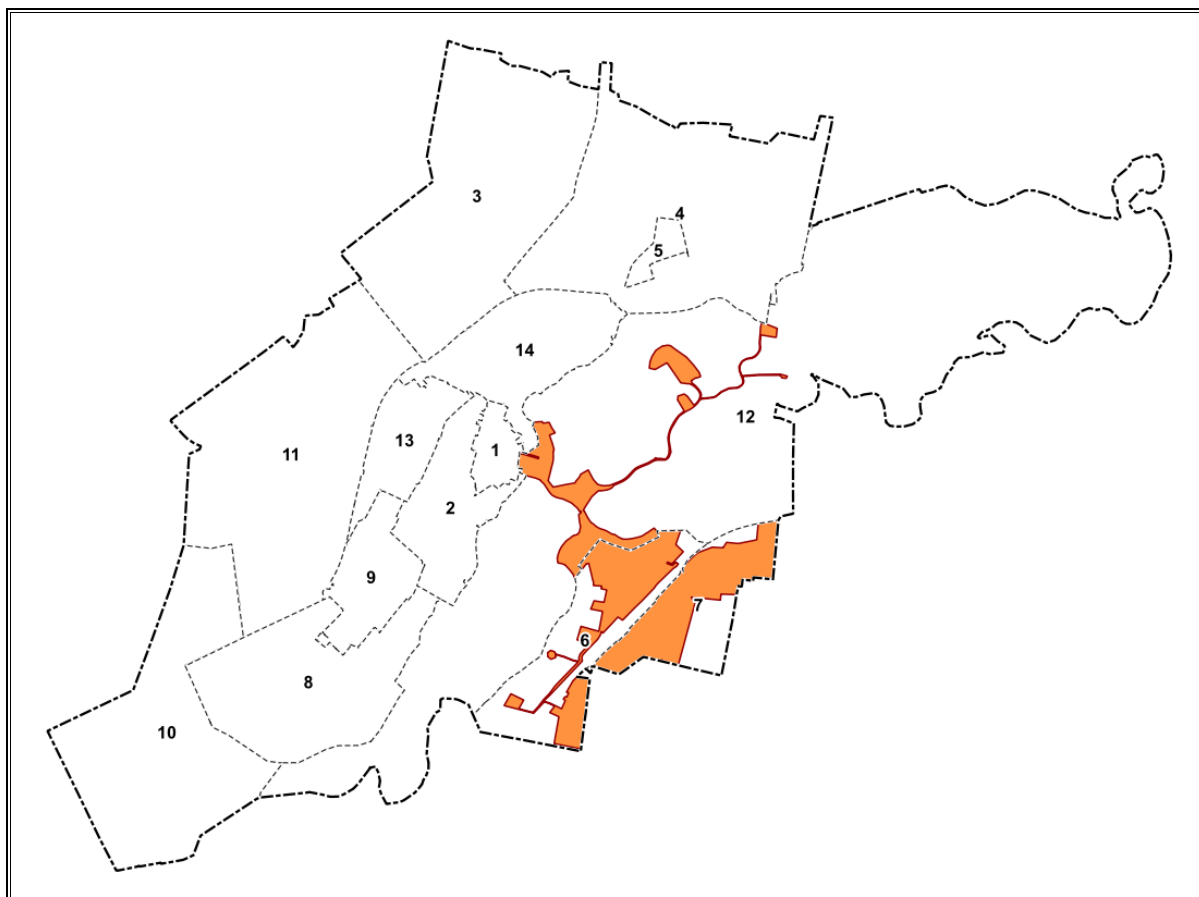
Tabela 30. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta Człuchów

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni miasta [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności miasta [%]
Jednostka nr 6	23,37	1,83%	582	4,66%
Jednostka nr 7	27,19	2,13%	179	1,43%
Jednostka nr 12	18,27	1,43%	114	0,91%
Razem	68,83	5,38%	875	7,00%

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni miasta Człuchów wynosi 5,38%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności miasta wynosi 7,00%.

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta Człuchów

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

- Załącznik nr 1. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Człuchów;

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz ulic wchodzących w skład jednostek urbanistycznych	5
Tabela 2. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie wraz z przypisanymi wagami	8
Tabela 3. Powierzchnia jednostek urbanistycznych wraz z liczbą ludności wg stanu z 2023 r.	11
Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej	11
Tabela 5. Wskaźnik: Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 000 osób	12
Tabela 6. Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	13
Tabela 7. Wskaźnik: Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 000 osób	14
Tabela 8. Wskaźnik: Liczba przestępstw na 1 000 osób	15
Tabela 9. Wskaźnik: Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	15
Tabela 10. Wskaźnik: Wielkość zaległości czynszowych do liczby mieszkalnych budynków czynszowych.....	16
Tabela 11. Wskaźnik: Odsetek ludności powyżej 70. roku życia w ogólnej liczbie ludności	17
Tabela 12. Wskaźnik: Liczba fundacji, stowarzyszeń, organizacji społecznych aktywnych na analizowanym obszarze	18
Tabela 13. Wskaźnik: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	19
Tabela 14. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	20
Tabela 15. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych	21
Tabela 16. Wskaźnik: Odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób długotrwale bezrobotnych.....	22
Tabela 17. Wskaźnik: Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu	23
Tabela 18. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej.....	23
Tabela 19. Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób.....	24
Tabela 20. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy pomorskiej, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	27
Tabela 21. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w strefie pomorskiej, z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia	27
Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	29
Tabela 23. Wskaźnik: Wielkość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w zł na osobę..	29
Tabela 24. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej	29
Tabela 25. Wskaźnik: Udział budynków wybudowanych przed 1970 r. do ogólnej liczby budynków...	30
Tabela 26. Wskaźnik: Udział zabytkowych budynków mieszkalnych w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	31
Tabela 27. Zbiorcze zestawienie jednostek urbanistycznych i występowania w nich stanu kryzysowego	33
Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle miasta Człuchów.....	37
Tabela 29. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie miasta Człuchów	38
Tabela 30. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle miasta Człuchów	41
Rysunek 1. Podział miasta Człuchów na jednostki urbanistyczne	5
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie miasta Człuchów	38
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie miasta Człuchów	42